

Bemærkninger

I. Baggrund

Et af De forenede Nationers formål er ifølge pagten at styrke og fremme respekten for menneskerettighederne og de fundamentale frihedsrettigheder uden forskel med hensyn til race, køn, sprog eller religion. Afskaffelse af diskrimination på grund af køn er blevet taget op i en række sammenhænge inden for FN-systemet.

Her skal nævnes ILOs konvention om lige løn til mandlige og kvindelige arbejdere (1951), FNs konvention om kvinders politiske rettigheder (1953), FNs konvention om gifte kvinders statsborgerret (1957), ILOs konvention om forskelsbehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv (1958), UNESCOs konvention mod forskelsbehandling inden for undervisning (1960) og FNs konvention om samtykke til ægteskab, mindstealder for ægteskab og registrering af ægteskaber (1962). Danmark har ratificeret samtlige disse konventioner.

I 1967 vedtog FN en deklaration om afskaffelse af diskrimination imod kvinder, hvis indhold svarede til de tidligere vedtagne konventioner.

I 1972 blev arbejdet med udformning af en konvention påbegyndt. I efteråret 1979 blev dette arbejde færdiggjort, og den 18. december 1979 blev konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder vedtaget på FNs 34. generalforsamling. Ved FNs Kvindetiårs Verdenskonference, der blev afholdt i København i juli 1980, blev konventionen ved en særlig underskrivelsesceremoni undertegnet af 57 lande, herunder Danmark.

II. Redegørelse for problemer i forbindelse med ratifikationen

Samtlige ministerier og ligestillingsrådet er blevet anmodet om at fremsætte deres bemærkninger til hvorvidt gældende lovgivning under deres ansvarsområde er i overensstemmelse med konventionens bestemmelser, eller må ændres for at Danmark kan ratificere konventionen, eller endelig om det skønnes nødvendigt at tage forbehold over for visse af konventionens bestemmelser.

Fra justitsministeriet, forsvarsministeriet og kirkeministeriet er indkommet bemærkninger, der

giver anledning til problemer i forhold til ratifikationen, medens dette ikke er tilfældet for de øvrige ministeriers samt for Grønlands vedkommende. Fra det færøske landsstyre er meddelt, at såfremt regler gældende for Færøerne ved en nærmere undersøgelse skulle vise sig ikke at være i overensstemmelse med konventionens bestemmelser, vil landsstyret foranledige, at disse regler bliver ændret.

Justitsministeriet har rejst spørgsmålet om, hvorvidt konventionen også sigter på diskrimination imod mænd. At konventionen kun omfatter diskrimination imod kvinder, støttes imidlertid ikke blot af konventionens titel, men også af hele forarbejdet og baggrunden for konventionen.

Derimod indebærer artikel 7 (c), der pålægger de deltagende stater at sikre kvinder retten til på lige fod med manden at deltage i ikke-gouvernementale organisationer og sammenslutninger inden for landets offentlige og politiske liv, en betænkelig begrænsning af den materielle foreningsfrihed. Bestemmelsen forpligter således staten til generelt at forhindre diskrimination imod kvinder udøvet af de omhandlede organisationer og sammenslutninger. Dette må antages at ville indebære en forpligtelse for staten til at tilvejebringe en lovgivning, der forbyder for eksempel politiske partier og private foreninger i øvrigt med tilknytning til det offentlige og politiske liv, at udelukke eller i øvrigt diskriminere imod kvinder. En sådan begrænsning af foreningsfriheden vil dog af principielle grunde ikke kunne accepteres.

Til trods for at princippet om foreningsfrihed hverken formelt eller reelt indebærer en diskrimination ensidigt vendt imod kvinder, og til trods for at det i praksis må antages at være et begrænset antal foreninger inden for landets offentlige og politiske liv, der udviser forskelsbehandling, vil det være juridisk nødvendigt at tage et forbehold over for artikel 7 (c).

Kirkeministeriet har oplyst, at ministeriets bekendtgørelse nr. 350 af 10. juli 1978, der er udsendt i medfør af § 11, stk. 1, i lov nr. 161 af 12. april 1978 om ligebehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse m.v. fastsætter, at præstestillinger i folkekirken og dertil svarende